

δασοπονία ἡ, λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δασοπόνος.

Ἡ πρακτικὴ ἀσκησις τῆς δασολογίας, τὸ δπ. βλ.

δασοπόνος δ, λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δάσος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -πόνος.

Ο ἐπιστημονικῶς καὶ πρακτικῶς ἀσκῶν τὴν δασολογίαν, τὸ δπ. βλ.

δασοπυροσβέστης δ, λόγ. πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὐσ. δάσος καὶ πυροσβέστης.

Ο ἀνήκων εἰς τὸ εἰδικὸν πυροσβεστικὸν σῶμα τὸ ἀσχολούμενον μὲ τὴν κατάσβεσιν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ δάσους ἀπὸ πυρκαϊάς.

δάσος τό, κοιν. καὶ Πόντ. (Μαντζούκ. Τραπ. κ.ά.) δάσος "Ανδρ. Εϋβ." (Ακρ. Κονίστρ.) Ικαρ. Κρήτ. (Ανατολ. Ηράκλ. Κριτ. Λασίθ. Ρέθυμν. Σέλιν. Σητ. κ.ά.) Κύθηρ. Πελοπν. (Σκορτσιν. Τριφυλ.) Σάμ. Τήν.—Κ. Κρυστάλλ., Εργ. 2,60 δάσους πολλαχ. βορ. Ιδιωμ. δάσους Εϋβ. (Ακρ.) Μακεδ. Σάμ. δάσι 'Αμοργ. Ιων. (Σμύρν.) Τσακων. (Μέλαν. Καστάν. Πραστ.) δάσες Τσακων. (Καστάν. Σαπουνακ.) δάσος 'Απουλ. (Καλημ.) τάσος 'Απουλ. (Μαρτ.) δάσος δ, "Ηπ. (Ιωάνν.) Πελοπν. (Κόκκιν. Οίν.)—Μ. Φιλήντ., Γλωσσογν. 3,6 Πληθ. δάσας "Ιος Κρήτ. — Σ. Πασαγιάνν. εἰς Τέχν. 1 (1900), 142 Κ. Θεοτόκ., Βιργιλ. Γεωργ., 19 δάσια Θάσ. Θράκ. Μακεδ. (Βόιον κ.ά.) — Μ. Λελέν., Επιδόρπ., 87 Α. Εφταλ., Μαζώχτρ., 260 — Νουμᾶς, 228,3 δάσης 'Απουλ. (Καλημ.) δάσητα Κρήτ. κ.ά. — Γ. Ψυχάρ., Ταξιδ. 3, 63.

Τὸ 'Ελληνιστ. οὖσ. δάσος. 'Ο τύπ. δάσος καὶ Βυζαντ. Πρβ. καὶ Δουκ. εἰς τὴν λ. δάσος. 'Ο τύπ. δάσος δ ἥδη Βυζαντ., βλ. 'Αγαπίου, Γεωπον., 39 «μάζωξ ἀπὸ τὸν δάσον ἄγρια μοῦσκλα». 'Ο τύπ. δάσι καὶ Βυζαντ. βλ. Γ. Αἰτωλ., Μῆθ. εἰς Δελτ. Ιστορ. Εθνολ. Εταιρ., 5 (1900), 28 «Ἐκ ηὗρε κίχλα, πού τονε μέσα εἰς ἔνα δάσι | κ' ἔστησε τὴν παγίδα του τὴν κίχλα νὰ πιάσῃ». 'Ο πληθ. δάση τα ἥδη Βυζαντ. βλ. Διήγ. παιδιόφρ., στ. 104 (ἐκδ. Wagner, σ. 144) «νὰ εἰδες καὶ τὰ δάσητα, νὰ εἰδες καὶ τὰς λαγκάδας» καὶ 'Εξήγ. Ιμπερ., στ. 588 (ἐκδ. E. Legrand, Biblioth. 1,304) «καὶ δάσητα καὶ πετρωτά, λιβάδι μὲ καλάμια». Βλ. καὶ 'Εμμ. Κριαρᾶ, Λεξ. Μεσν.

"Εκτασις γῆς κεκαλυμμένη ὑπὸ δένδρων, συνήθως ἀγρίων κοιν. καὶ 'Απουλ. (Καλημ. Μαρτ. κ.ά.) Πόντ. (Μαντζούκ. Τραπ. κ.ά.) Τσακων. (Καστάν. Μέλαν. Πραστ. Σαπουνακ.): Βάλανε φωτιά 'ς τὸ δάσος καὶ καίγεται. Πῆρε φωτιὰ τὸ δάσος. Κατακόψανε τὸ δάσος. Κόβονται ξύλα 'ς τὸ δάσος. Μεγάλο δάσος ἀπὸ ἔλατα - πεύκα - κουκουναριές - λεμονιές κοιν. "Ἐκανα κάρβουνα 'ς τὸ δάσος Κρήτ. (Σέλιν.) 'Η δάφνη εἶναι καταραμένη ἀπὸ τὸ Χριστό, γιατὶ ἐδιάβηκε 'ς τὸ δάσος κ' ἐκρύβηκε κ' ἐφρυγάνισε ἡ δάφνη καὶ τὸν ἐπρόδωσε (ἐφρυγάνισε = σείουσα ἔτριψε τὰ φύλλα της ἐκ παραδ.) Κέρκ. (Κασσιόπ.) Οὐ δρόμους πιρνάει μέσ' ἀπ' τοὺς δάσους Στερελλ. (Καρπεν.) Τοὺς κρύους τοὺς στέγνονται τοὺς δάσους (ἐξηράνθη ὑπὸ τοῦ ψύχους) Μακεδ. (Βρία). Εἶναι κειδιὰ πότα δξω 'ς τὰ δάση (πότα = κάπου) Κύθηρ. Τοὺν ξικίν' σαν νὰ τοὺν πᾶν νὰ τοὺν λεπτιλέσσουν ἔξους 'ς τὰ δάσηα Μακεδ. (Βόιον). "Ἐνας μεγάλος δάσος Πελοπν. (Κόκκιν.) Γυρίζει ἡ κοπέλα, κοιτάζει, ὅλο ὁρημιὰ καὶ δάσος (ἐκ παραμυθ.) "Ηπ. (Μαργαρίτ.) 'Ο γέρος ἔφυγε τὸ πρωΐ, ἐβάδισε καὶ ἔπεσε σ' ἔνα δάσος μέσα καὶ δὲν ἤξερε ποὺ νὰ βαδίσῃ Πελοπν. (Πι-

λά.) Καβάλ-λα 'ς τ' ἄλοα ἐπέργανε βουνά τᾶι λαγκάδια τᾶι δάση Χίος (Πισπιλ.) Γινήκανε τσαὶ πήρτανε 'ς ἔνα δάσο νὰ μήτ τοὺ βρήκῃ τις πω Καλημ. Πάμε 'ς τὸ δάσο νὰ νώσωμε βελάνια (νὰ νώσωμε = νὰ μαζέψωμε) αὐτόθ. Τερεῖ 'ς ἔναν δάσος ἀπέσ' 'ς σὴν μέσην φωτίαν (τερεῖ = βλέπει ἐκ παραμυθ.) Τραπ. "Ἐκι ἔνα δάσι μὲ πρεσσοὶ ζραΐλε (ἥταν ἔνα δάσος μὲ πολλὲς τρύπες) Μέλαν. "Ἄξαφνα πετεύεται μέσ' ἀπὸ τὰ δάσητα ἔνας δράκος Γ. Ψυχάρ., ἔνθ' ἀν. 'Απὸ τὰ δάσα γύρω βγαίνει βαθὺ ἀναβούσιμα Σ. Πασαγιάνν., ἔνθ' ἀν. || Φρ. Παρθένο δάσος (τὸ ἀσύχναστον, ἀπόκεντρον, μηδέποτε ὑλοτομηθὲν δάσος) λόγ. σύνηθ. || Παροιμ. Ψάρια 'ς τὸ γιαλὸ καὶ πουλλιά 'ς τὸ δάσος (ἐπὶ ἀβεβαίου) Κρήτ. (Ηράκλ.) Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, ἔβα, παπλᾶ, 'ς τὸ δάσος (πρέπει νὰ προφυλάσσεται τις δι' ἐνδεχόμενον κακὸν) Κρήτ. (Εννέα Χωρ.) Τὸ δάσος ἀπ' τὰ ξύλα τον καίγεται (αἰτία τῆς δυσπραγίας τῶν ἀνθρώπων εἶναι συνήθως τὰ ίδια αὐτῶν σφάλματα) Ι. Βενιζέλ., Παροιμ. 2 303, 264. Τὸ βλάχο τὸν πήγαιναν νὰ τὸν κάνονταν βασιλιὰ καὶ ζήλεψε τὸ δάσος νὰ τὸ κάνῃ κάρβουνα (δυσκόλως ἀποβάλλονται αἱ παλαιαὶ συνήθειαι) Αίγιν. κ.ά.

"Αρχον 'ς σὰ ξύλα ἔστειλαν, κ' ἐγρίεψεν τὸ δάσος (τὴν ἄρκτον ἔστειλαν νὰ κόψῃ ξύλα καὶ ἔξερρίζωσε τὸ δάσος· ἐπὶ τῶν ἐπιδεικνυόντων ὑπερβάλλοντα τὰ ζῆλον κατὰ τὴν ἔκτελεσιν ἐντολῆς) Ματζούκ. Τραπ. "Η παροιμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά. || Γνωμ. Οὐ κόσμους εἰνι δάσους, λοιοῦ-λοιοῦ κλαριὰ (ἐπὶ τῆς ἀνομοιότητος τῶν ἀνθρώπων μεταξὺ τους) Εϋβ. (Ακρ. Στρόπον). || "Ἀσμ.

Κλαίω καὶ κλαίνε τὰ βουνά, μοιρολογοῦν τὰ δάση, κλαίω καὶ τὸ παιδάκι μου τί ἔχει νὰ περάσῃ Ψαρ.

Κοιμᾶτ' ὁ νήλυος 'ς τὰ βουνά κ' ἡ πέρδικα 'ς τὰ δάση κοιμᾶται καὶ διγόκας μου, τὸν ὑπνον νὰ χορτάσῃ (βαυκάλ.) Νάξ. (Απύρανθ.)

"Ομορφη πού 'ν ἡ λευτεριά σὰ δὸ πουλλὶ 'ς τὰ δάση, καὶ δπεος γυρεύγει παδρειά, ἀς ἀρωτὰ νὰ μάθῃ αὐτόθ.

"Αν κάμω ἄχ, κάνει σεισμό, γελῶ καὶ κάνει στάση, ἀναστενάζω, καίγονται δρη, βουνά καὶ δάση Πελοπν. (Σκουτάρ.)

Κλαίω, δὲν ἔχω μερωμό, σὰ δὸ πουλλὶ 'ς τὸ δάσο, τές τόσες νοστιμάδες σου καὶ πῶς νὰ τές ξεχάσω; Σάμ.

Κλαίω, δὲν ἔχω βλιδὸ ἀρνεμό, σὰ δὸ πουλλὶ 'ς τὰ δάση, ἀποὺ τοῦ 'κοψα δὰ φτερὰ καὶ δὲ βορ' ἀ πετάξῃ (ἀρνεμός = εἰρηνευμός, ήσυχία) Κρήτ.

Παιδιά, κ' ειδά 'ναι ἡ καταχνιὰ καὶ τούτ' ἡ κατσιφάρα, καὶ γιά 'da φεύγον δὰ πουλλιά κι ἀνατριχοῦ τὰ δάσα; αὐτόθ.

Θὰ πάρω θέλω τὰ βουνά, νὰ κλαίω δάσι δάσι, ίσως μ' ἀκούσουν δὰ θεριὰ κ' ἔρτουν γιὰ νὰ μὲ φᾶσι 'Αμοργ. || Ποιήμ.

"Ετσι χάμους εἰς τὴν πεδιάδα | μέσ' 'ς τὸ δάσος τὸ πυκνό σταν στέλνη μιὰν ἀχνάδα | μισοφέγγαρο χλομό

Δ. Σολωμ., 11

Καὶ θὲ νὰ ιδῆς τὰ δάσα νὰ κινοῦνται μὲ τὸν καθάριο τὸ βοριὰ Κ. Θεοτόκ., ἔνθ' ἀν.

Πάω 'ς τὰ δρη 'ς τὰ βουνά | ποὺ εἶναι καὶ τ' ἄλλα τὰ πουλλιά, 'ς τὰ δρη καὶ 'ς τὰ δάσηα | ποὺ εἶν' τὰ δμορφα κοράσια

δασόσπαρμα

— 405 —

Μ. Λελέκ., ἔνθ' ἀν. Συνών. κοντός, λόγγος, ρούμανις. β) "Εκτασις γῆς ἔχουσα πυκνοφυτευμένην βλάστησιν ἐκ θάμνων ἢ χόρτων ἡμέρων ἢ ἀγρίων Εσβ." (Ακρ.) Κρήτ. (Άνατολ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) κ.ά.: *Κεῖν'* δὸς χονδρόφ' ἔμ' νε χέρσον χρόνια τώρα κ' ἔγιναν δάσον τ' ἀγκάθια "Ακρ. Τὸ γέννημα ἔγινη δάσος, θέλει βοτάνισμα Κίτ. Μάν. Τὸ χορτάρι ἔγινη δάσος αὐτόθ. Οἱ σφάκες κάνουνε δάσοντάως τὸ βοταμό" Ανατολ.

'Η λ. καὶ ὡς τοπων. "Ανδρ. Ζάκ. Κάλυμν. Κρήτ. Κύπρ. Μακεδ. (Κομάν. Ποντοκάμ. Σπήλ.) Πελοπν. (Καστάν. Τριφυλ.) Πόντ. (Αργυρόπ. Τραπ.) καὶ ὑπὸ τοὺς τύπ. Δάσος Εσβ. (Κονίστρ.) Πελοπν. (Τριφυλ. Σιδηρόκ.) Τῆν. Δάσος Πελοπν. (Κυνουρ.) Δάσον "Ανδρ. (Κόρθ.) Μαῦρο Δάσος (Εσβ. (Αγίας Ανν.) Κίμωλ. Πελοπν. (Μάν. Νύφ.) Μακρὸν Δάσος Πελοπν. (Πετρίν.) Μεγάλο Δάσος Μακεδ. (Πολύκαστρ.) Στρογγυλὸν Δάσος Ζάκ. (Μαρ.) Χοδρὸν Δάσος "Ιος Νάξ. (Απύρανθ.) Δάσος τῆς Λεύκας" Ηπ. (Φιλιάτ.) Δάση τ' Ἀγκαθ-θοῦ Κύπρ. Πάνω Δάσος Κάλυμν. Δάσος τοῦ Βαρροῦντα Μακεδ. (Φλόρ.) Δάσοντας τοῦ Μαρκόπουλον" Ηπ. (Πράμαντ.)

δασόσπαρμα τό, Πελοπν. (Λεύκτρ.)

'Εκ τοῦ ρ. δασοσπέρων.

Τὸ πυκνῶς ἐσπαρμένον: *Δασόσπαρμα εἶναι τὸ στάρι.***δασοσπάρτης** δ, Ζάκ. (Κερ.)

'Εκ τοῦ ρ. δασοσπέρων.

'Ο σπείρων πυκνά: Γνωμ.

Τοῦ δασοσπάρτη ἡ σπορὰ
ἴσια μὲ τὸ Μάρτη ἔχει χαρὰ

(διότι μετὰ τὸν Μάρτιον ἀραιώνουν αἱ βροχαί, τῶν ὅποιων ἔχει περισσοτέραν ἀνάγκην ὁ πυκνοσπαρμένος ἄγρος).

δασοσπέρων Πελοπν. (Αρν. Δαιμον. Ζελίν. Λίμπερδ. Πετρίν. Φλομοχώρ.) δασοσπέρων Λειψ. Μετοχ. δασοσπαρμένος Πελοπν. (Γαργαλ. κ.ά.) Στερελλ. (Δεσφ.)

'Εκ τοῦ ἐπιφρ. δασιά, παρὰ τὸ δόπ. καὶ δότύπ. δασά, καὶ τοῦ ρ. σπέρων.

Σπείρω πυκνῶς ἔνθ' ἀν.: *Δασὺ τὸ χωράφι δασοσπείραμε φέτος* Πελοπν. (Ζελίν.) "Ἐναι τὸ χωράφι δασοσπαρμένο, θέλει ἀραιώμα Πελοπν. (Γαργαλ.) Δασοσπαρμένο χωράφι" Στερελλ. (Δεσφ.) "Αντίθ. μετοχ. ἀρισταρχομένος" (βλ. ἀρατοσπαρμένος).

δασοσπορίτισσα ἡ, Πελοπν. (Ξηροκ. κ.ά.)'Εκ τοῦ ἀμαρτ. οὔσ. δασοσπόριτης, τὸ δόπ. ἐκ τοῦ ἐπιθ. δασὺς καὶ τοῦ οὔσ. σπόριτης. Πβ. *Μεσοσπόριτισσα*.

Προσωνυμία τῆς Παναγίας κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων, κατὰ τὴν ὅποιαν αἱ ἐργασίαι τῆς σπορᾶς τῶν δημητριακῶν πρέπει νὰ ἔχουν περατωθῆ: Τὸ καλὸ ζευγάρι ἔπειτε νὰ "χητελειώσει τῆς Παναγίας τῆς Δασοσπορίτισσας" Ξηροκ.

δασοτόπι τό, Π. Βλαστ. εἰς Ν. Εστ. 19 (1935), 48 —Λεξ. Πρω. Δημητρ.

'Εκ τοῦ οὔσ. δασότοπος.

Δασότοπος τῶν Ιντιῶν Π. Βλαστ., ἔνθ' ἀν.

δασοτοπικὰ ἡ, Λεξ. Βλαστ. 373.

'Εκ τοῦ οὔσ. δασότοπος διὰ τῆς παραγωγ. καταλ.

δασοφύλακας

-ιά. Πβ. κακοτοπιά.

Δασότοπος, τὸ δόπ. βλ.

δασότοπος δ, Σ. Γρανίτσ., "Αγρια καὶ ημέρ., 23—Λεξ. Πρω. Δημητρ.

'Εκ τῶν οὐσ. δάσος καὶ τόπος.

Τόπος κεκαλυμμένος ὑπὸ δασῶν ἔνθ' ἀν.: Δασότοποι ἀπέραγοι Σ. Γρανίτσ., ἔνθ' ἀν.

δασοτριχωμένος ἐπίθ. Α. Καρκαβίτσ., Λόγ. Πλάρ., 206 —Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τοῦ ἀμαρτ. ρ. δασοτριχώνων

'Ο ἔχων πυκνὸν τρίχωμα, ίδιως εἰς τὸ σῶμα ἔνθ' ἀν.

δασούλα ἡ, Μακεδ. (Βόιον)

'Εκ τοῦ οὔσ. δάσος καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ούλα.

Μικρὰ συστὰς δένδρων ἢ θάμνων: "Ἀσμ.

'Σ τὸ Γράμμο, 'ς τὰ φηλὰ βουνὰ τὰ κονφρανταριασμένα ἔκει, μαννούλα μ', κείτομαι σὲ μιὰ μικρὴ δασούλα.

δασόφιλος ἐπίθ. λόγ. πολλαχ.

'Εκ τοῦ οὔσ. δάσος καὶ τοῦ ἐπιθ. φίλος.

'Ο ἀγαπῶν τὰ δάση.

δασοφορῶ Γ. Ψυχάρ., "Ονειρ. Γιαννίρ., 134.

'Εκ τοῦ οὔσ. δάσος καὶ τοῦ ρ. φορῶ.

Καλύπτομαι ὑπὸ δασῶν: *Μποροῦσε κάμμιψα μέρα τὸ βουνὸν νὰ δασοφορεθῇ κι δι βράχος δ στειρεμένος νὰ λουλονδοπλουτίσῃ.*

δασοφρύδης ἐπίθ. Πελοπν. (Βερεστ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. δασὺς καὶ τοῦ οὔσ. φρύδι.

'Ο ἔχων πυκνὰς δοφρῦς: 'Φτοῦν' τὸ παιδὶ ἀπὸ τὰ τώραντος εἶναι ἔτσι δασοφρύδικο, φαντάσον τί θὰ γένη, ὅντας θὰ μεγαλώσῃ.

δασοφυλαγμένος ἐπίθ. ἐνιαχ. Οὐδ. δασοφυλαγμένον Ηπ. (Πράμαντ.)

'Εκ τοῦ οὔσ. δάσος καὶ τῆς μετοχ. φυλαγμένος τοῦ ρ. φυλαγμοῦ.

Τὸ οὐδ. ως οὔσ., ἐπὶ δασώδους ἐκτάσεως εύρισκομένης ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς δασοφυλακῆς ἢ τοῦ δασοφύλακος ἔνθ' ἀν.: *M'* ἔστ' λι ἡ μάννα μ' κονδὶ νὰ προυπείσου τὰ γιδια, νὰ μὴ βᾶν' 'ς τοῦ δασοφυλαγμένου (κονδὶ = τρεχάλα, τροχάδην· νὰ προυπείσου = ν' ἀναχαιτίσω, νὰ ἐμποδίσω) Πράμαντ.

δασοφύλακας δ, λογ. κοιν. δασοφύλακας κοιν. βορ. Ιδιωμ. Θηλ. δασοφυλακῆνα Ηπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ. κ.ά.)

'Εκ τῶν οὔσ. δάσος καὶ φύλακας.

'Ο φύλαξ τῶν δασῶν ἔνθ' ἀν.: *Διωρίστηκε δασοφύλακας.* Παντρεύτηκε τὸ δασοφύλακα καὶ περνάει μιὰ χαρὰ κοιν. Τὸν ἐπιασε ὁ δασοφύλακας νὰ κόβῃ πεῦκα καὶ τοῦ 'καμε μήρυση Πελοπν. (Κορινθ.) Τότις σκιαζούμασταν ἀπ' τοῦ δασοφυλάκα κι γι' αὐτὸ ἐκονθάμι ἀλάργα, γιὰ νὰ μὴ ἀκονγουμέστι Μακεδ. (Δεσκάτ.) *Nὰ φ' λάισι, πιδὶ μ', ἀπ' τὸ δασοφυλάκ'ς, γιατὶ τοὺ παλρ' νι τοὺ τ' φέκ'!* Στερελλ. (Αχαρ.) *Κάτι γυφτοχαρατζῆδες, ποὺ τοὺς λέγανε τὸν παλὶ καιρό, κάτι ταχτικοὶ δασοφυλάκοι καὶ τέτυσοι ηθελαν νὰ μοῦ*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΩΡΗΝΑΝ